

KNIHOVNA
NEDELNÍ BESÍDKY, ČÍS. TŘETÍ
VYCHÁZÍ ČTYŘKRÁT DO ROKA.
8888

KDO JSOU BAPTISTÉ?

NAPSAL
JOSEF NOVOTNÝ.

NÁKLADEM „NEDELNÍ BESÍDKY“, KRÁLOVSKÉ
VINOHRADY, NÁMĚSTÍ KRÁLE JIŘÍHO ČÍSLO 84,
KNIHTISKÁRNA V. HORÁK A SPOL. V PRAZE.

JMÉNO.

Slovo „baptisté“ pochází z řeckého *βαπτίζω* (baptizo). Česky znamená „baptizo“ křtím, pohroužím. Než název tento vznikl teprve postupem doby; původci jeho jsou nepřátelé baptismu. Jméno toto rozhodně nevysitňuje hlavní program baptistů. Význačné je u baptistů jejich svérázné zřízení sporové. Žádné křesťanské hnutí snad tolik nezakusilo pronásledování jako baptis- mus; a to se jeví i v pojmenování (novokřtění, anabaptisté atd.). Ve skutečnosti je vlastně baptismus dů- sledný evangelismus nebo radikální protestantismus. Baptismus je nejradikálnější forma křesťanství, schopna nových vývoji, které dnes už sahají nad protestantismus. Proč tedy neod- vrhnou baptisté svého pojmenování? Jsou baptisté, kteří odmítají tento ná- zev a říkají si prostě buď „u víře po- křtení křesťané“ (v Německu), nebo „evangeličtí křesťané“ (v Rusku — se- skupeni hlavně kolem bratra J. S. Pro- chanova v Petrohradě) i jinak ještě. Jsou však zorganizováni ve své-

lový svaz baptistů. Druzí však rádi si ponechávají název, který má svou historii a rádi se počítají k hnutí, které bylo kručí pronásledováno, jež však bylo zároveň solí v celé Evropě. Jako kdysi přiznání „christianus sum“ (jsem křesťan) bylo větou opovržení, jako kdysi „jsem Čech“ (což bylo souznané se slovem „husita“) bylo postřachem a prokletím v celé Evropě (a zde je původ nedůvěrivosti v cizíně a dodnes ke všemu co je „böhmisch“ nebo „Bohemian“) — tak věří baptisté, že Bůh může je vésti k vítězství i s opovržným jménem. Jsou zvucná jména pod sluncem, jsou názvy ideální — a přece byvá prázdnota za nimi.

KUS HISTORIE.

Křest dospělých (lépe řečeno obrácených křesťanů) pohroužením je jedinou z rozlišovacích známek baptistů. V prvotních křesťanských sborech křtili jen dospělé. O tom dnes už není pochyby. Nový zákon vždy mluví o „baptizo“ (pohroužení), nikdy o „rhantizo“ (kropím) jedná-li se o křest. Tedy baptisté datují svůj vznik z doby apoštolské. Nez hnutí baptizmu vzniklo až teprve tehdy, když začalo se křestit děti. Baptismus znamená protest proti znehodnocení, převrácení krásného symbolu křtu.

Jak vznikla tato převrácená myšlenka o křopení dětí? Vznikla ještě z většího zla — ze spojení církve se státem. A tu bylo přirozeno: aby měla církev zajištěnou budoucnost, zajištěné členy, musí se jimi stát už nemluvnátka. Pravá křesťanská zásada, mít jen v pravdě obrácené členy, kteří se do brovolně rozhodli pro členství — ta se stala nepohodlnou. Nevadilo, když později „pokřtěný“ nezůstal docela věrným — jen když zůstal v seznamu

10
členů. Hlavy státní církve viděly, jak mnohé z dějí obrácených členů zůstaly. Hostejný oproti křesťanským sborům. Proto učinily opatření — zajištění jejich členství v době kdy samy nemohou rozhodovati. Baptismus je proto protest proti znáslinění svobodné vůle člověka. Nebezpečí toto dobře pochopil professor evangelické teologie v Rostokách dr. Walter (Iuterán): „Až když se člověk přímo narozemnil členem církve, povstal nebezpečný slav církve.“*

Zde má původ baptismus. A toto mocné hnutí táhne se církevními dějinnami jako zlatá nit. Bohužel přišli pryč (1) „křtění“ tuze brzy se svým protestem, praví církevní historikové, aby omluvili strašné ohnivě a krvavé odpovědi reformátorů (a tím si pokalili šití i ti nejlepší: Luther, Melancthon, Kalvín i j.) na slovní protest stoupenců hnutí baptisnu. Tuze brzy, v nečas? Kdyby všichni, kteří typeli pro spravedlnost přišli tuze brzy, pak i Pán Ježíš přišel tuze brzy a ne

* V přednášce konané v Giesenu dne 6. března 1911.

6

„když přišla plnost času“. Byly to smutné odpovědi, které dostali „křtěníci“ středověku na své protesty i od hlav reformace — britké meče, huboké řeky, vysoké hranice. Dobře vystihuje postavení křtěníců ve středověku professor evangelické teologie na universitě v Basleji dr. Wernle: „Celkem byli křtěníci nejvíce pronásledováni, bezbranný lid. Vábec byla polemika reformátorů veskrze nespravedlivá a často nepravdivá. K tomu také často ještě vymělkovaná a násilná, že první povinností je od jejich usudku se osvoboditi. S valdenským, husitstvím, náležejí křtěníci do historie reakcí Ježíšových proti duchu světu jeho církve.“

Pravda je, že hlavy reformace se bály svobody svědomí. Richard Baxter praví: „Opovrhují neobmezenou svobodou a tolerancí, a mohl bych lehko dokázat špatnost její.“

V Anglii duchovenstvo presbyteriánů tehdejší doby podepsalo petici na potírání svobody svědomí: „My, služebníci Ježíše Krista, tímto osvědčujeme svým stádcům celého království a re-

7

formovanému světu . . . , že opovrhujeme zmíněnou tolerancí, tak mnoho propagovanou v tomto království, majíc ji za nezákonnou a škodlivou. Ani ve Skotsku nebylo lépe. I slavní „covenantors“ protestovali v petici na parlament v Anglii (1645) takto: „A parlament tohoto království je přesvědčen, že zbožnosti a moudrosti vážených sněmů nikdy nedovoli toleranci kterékoli sekty, která by byla proti našemu slavnému sjednocení.“ Anglikánský biskup Latimer kázal před Edwardem VI. r. 1549 takto: „Baptisté, kteří byli upáleni v rozličných městech Anglie šli na smrt zmužile, bez bázně, radosně. Dobrá, ať si jdou!“ Královna Alžběta podepsala rozsudek smrti upálením dvou baptistů, kteří byli obviněni jen z „kacířství.“ Nesmíme zde pomenout se zmíniti o naší Jednotě Českobratrské, slavné paměti. Zajímavé je, že Čeští Bratři ve své svědomitosti a logičnosti brzy postihli převrácenost křopení dětí. Je nezvratně zjištěno, že určitou dobu silná větev Českých Bratří vykonávala křest jako prvotní křesťané.

8

Moderní baptisté postavili na troskách středověkých novokřtěnců mohlou organizaci, s kterou dnes už celý svět počítá. Dnešní baptisté rádi vzpomínají na své středověké předchůdce. Tim arci není řečeno, že by každý směr tohoto hnutí považovali za svůj. Tak na př. stoupence Tomáše Münstera nepovažují za své předchůdce.

Moderní baptisté kladou svůj vznik obyčejně na začátek XVII. stol. v Holandsku. Roku 1609 založen první baptistický sbor v Amsterodámě, r. 1635 v Londýně. R. 1639 založil Roger Williams první baptistický sbor americký v Rhode Island. Právě když u nás shasnutá poslední jiskřička živého křesťanství, rodí se v zemi, která otvírá svou pohostinnou náruč poslednímu sloupu našeho českého náboženství, Komenskému, směr náboženský, který je tak příbuzný s Českobratřstvím. Prvotní baptisté v Holandsku zvolili si znamenité zásady: „1. V ohledu náboženském má být naprosná svoboda. 2. Sbor křesťanský má být společností věřících. 3. Křest má být

9

vykonán jen po vyznání víry. 4. Každá společnost věřících je samostatná — poddání jsou jediné havě totiž Kristu.“^{*)})
Toto hnutí našlo pak v Anglii a později v Americe úrodnou půdu.

Vliv baptistů v Anglii je veliký. Mají své zástupce v zastupitelstvech měst a obcí, mají četné poslance ve sněmovně. V přítomné době vidíce všech svobodných církví v Anglii (metodistů, kongregationalistů, presbyteriáni a baptisté) je baptista, dr. Clifford. President liberální strany v Anglii je baptista, Sir William Angus. President valéského klubu poslaneckého je baptista, Sir Alfred Thomas, president klubu poslanců svobodných církví je baptista, Sir George White, kancléř pokladu (ministr financí) největší člen anglického parlamentu je baptista, D. Lloyd George.

V Americe jsou baptisté početně i vlivem svým nejsilnější náboženskou společností vůbec.

I v nejnovější době zakoušeli ruší baptisté pronásledování, které v ničem nezádá středověckému. Celá desetiletí *) R. 1611 v Amsterdamě.

10

strávil kazatelé baptistů v sibiřských dolech, někteří tam i své životy nechali.

O náboženskou literaturu se postarali také nemalou měrou. Nejen že v Anglii a v Americe mají své velké deníky a týdeníky, revue — ale už i na evropském kontinentě rozšiřují své letáky, časopisy, ba i velké náboženské revue — na příklad vědecky vedená italská velká náboženská revue „Bylichnis“, ruská „Christianin“.

Baptisté vždy podporovali vzdělání. John Clarke založil v Rhode Island první obecnou školu v Americe. První velký ústav pro vzdělání žen v Americe — Vassar College — byl založen baptistou M. P. Jewellem s finanční pomocí baptisty M. Vassara. Baptisté vynaložili více peněz na vzdělání křesťanské, než kterákoli jiná náboženská společnost v Americe. Největší a nejbohatší universita světa — universita chicagská — je udržována baptistickými prostředky. Baptisté mají největší bohoslovecké učiliště světa — v Louisvillu v Americe.
Casy se mění. Zprvu byli baptisté vysmíváni, pronásledováni, opovrhová-

11

John Clarke 1609-1676. R. 1637 opustil Anglii a odjel do Ameriky. - R. 1657 založil v Rhode Island první obecnou školu v Americe. - R. 1674 v Americe založil první bohoslovecké učiliště baptistů.

on jimi. Vše marno! A ačkoli boj
trvá, hořkost boje v některých zemích
už nadobro zmizela, jinde mízí denně,
a vzájemné porozumění roste. A tak
se stala neslýchaná událost — vůd-
cové církví, kdysi proti baptistům za-
ujali, dnes připouštějí, že baptisté vy-
hráli boj. Věru, stálo to za to bojo-
vat!

A dodnes přáním baptistů je —
být soli, míti vliv, být svědomím kře-
stanstva.

NĚKTERÍ VELCI MUŽOVÉ BAPTISTŮ.

ROGER WILLIAMS. Narodil se roku
1599 ve Walesu z chudých rodičů
(přes to byl úzce spřízněn s Cromwel-
lem), studoval na slavné universitě
v Oxfordu, stal se duchovním angli-
kánské církve, později připojil se k Pu-
ritánům, a protože byli pronásledováni,
vystěhoval se s nimi do Ameriky. Byl
kazatelem různých sborů. Brzy rozvi-
nul se spor mezi ním a vrchností,
protože Williams jediný se postavil
proti náhledu, že vrchnost má moc a
povinnost rozhodovati o náboženství
svých poddaných. Tvrdil, že vrchnost
má trestat jen bezprávi člověka oproti
člověku, ale že se nikdy nemá vmě-
šovat v poměr člověka k Bohu! Stůj-
tež zde památná slova prvního za-
stávce svobody svědomí v moderním
slově smyslu: „Civilní úřady mají
zločiny zamezit, nikdy však ne-
mají práva názory kontrolo-
vat; bezprávi mají trestat, ale
nikdy svobodu duše zraniti!“
V Bostonu měly úřady s ním diskusi

o jeho názorech a protože se jich nechtěl vzdát, byl na podzim r. 1655 vyzván Massachusetts v 6 nedělicch opustit. V zimě opustil tento stát a šel na „zdaňbůh“ — čtrnáct týdnů pak, jak sám praví, nevěděl „co je kus chleba nebo lože“. Konečně smilovali se nad ním pohanští divočí Indiáni, když „láska křesťanská“ ho vyhnala. Zde postavil svůj stán a později založil kolonii, kterou nazval Providence (Prozřetelnost) a hned prohlásil základní zákon svého státu: „Nikdo nesmí trpět pro svůj světový názor!“ To byl první stát na světě s úplnou náboženskou svobodou. Jako kdysi cizina otvírala náruč českým exulantům, tak Roger Williams shromažďoval kolem sebe výkvet světa — neboť nejen američtí utlačení občané nacházeli zde útluk, nýbrž i v Evropě se brzy rozhlásila svoboda tohoto státu a ne jeden pronásledovaný zde našel otce v Rogeru Williamsovi.

Roger Williams založením státu Rhode Island ukázal „Americe i celému světu, že náboženská svoboda ne-

znamená anarchii, nýbrž že svoboda víry v občanském, jakož i v náboženském pořádku, v křesťanské lásce a bratrství, v zdravé sebeúctě a v úctě k cizímu přesvědčení a v srdečné spolupráci na každé dobré snaze je nejvýše potřebnou“. Williamsova kolonie byla první ze všech vlád vůbec, jež vztyčila korunu lev dokonale náboženské svobody. Od Williamsova spolupracovníka Johna Clarka byl pak mladé kolonii vymožen dekret královský, v němž je ustanoveno, „že žádná osoba nesmí býti nějak obtěžována, trestána, znepokojována nebo k zodpovědnosti pohnána ve věci náboženské pro takovou různost názorů, jež neporušuje veřejný mír naší kolonie, nýbrž každá osoba od případu k případu a ve všech dobách nechť má svůj zcela vlastní úsudek jakož i právo svědomí ve věcech náboženství a buďť jí také popřáno svobodné toto právo vykonávat“.

Jakého ducha byl Roger Williams dokazuje jeho zásaada: „Nežádám si svobody pro sebe, kterou bych ne-

mohl svobodně a nestranně odvážit všem ostatním svědomím světa.“

Soudce Story praví: „V zákoníku Williamsově čteme poprvé, od doby, kdy křesťanství dosedlo na trůn Césarův, prohlášení, že svědomí má být volné a že lidé nemají být trestáni za vyzývání Boha způsobem jak byli přesvědčeni, že On si přeje.“

Prof. Masson praví: „Roger Williams organizoval společnost na neslýchaných zásadách naprosté svobody náboženské, spojené s dokonalou občanskou demokracií.“

JOHN BUNYAN nejdříve byl kottářem, později stal se výmluvným a úspěšným kazatelem. Dvanáct let byl uvězněn protože kázal; a nebyl propuštěn, protože nechtěl slibit, že už kázat nebude. Ale právě o něm pláti: lidé myslili zle, ale Bůh to obrátil v dobré. Právě po čas svého uvěznění stal se tím, čím by se asi sotva jinak stal: věhlasným spisovatelem světového jména. Učenci počítají jeho „Cestu Křesťana“ a „Stlou vátku“ k nejlepšímu plodům anglické literatury vůbec. Mimo bibli nebyla žádná kniha

světa přeložena do tolika jazyků, jako „Cesta Křesťana“. Mocný vliv měla tato kniha hlavně na Schillera. Věhlasný anglický historik Lord Macaulay vyslovuje se velmi pochvalně o této knize.

DR. WILLIAM CAREY, slavný filolog, jeden z největších znalců sanskritu a zároveň zakladatel novější misie mezi pohany. Probudil svědomí křesťanů svým slavným kázáním v Nottinghamu v Anglii 31. května 1792 a svým rozhodnutím jíti do Indie pracovat. Jeho životní heslo bylo: „Očkováj velké věci od Boha, a pokus se o velké věci pro Boha!“

Životopis Careyho je velmi romantický. Byl pouhým „příštipkářem“ (jak se sám později přiznal na hostině jednomu generálovi, který si ho chtěl dobrat, nebyli-li dříve ševcem — Carey, tehdy už několikanásobný doktor a muž světového jména skromně odpověděl: „Ne prosím, pouze příštipkářem“), a u svého verpánku neustále studoval mapu světa. Svým kladivem si ukazoval na jednotlivé země a šeptal si: „Tam a tam, a tam také, ještě

neznají evangelia!" A za krátko po-
ložil kladivo, vzal pero a napsal pro
spící křesťanstvo svou první knihu
"Zkoumání povinností křesťanů a uží-
vání prostředků k obrácení pohanů" *)
DR. ADONIRAM JUDSON, přesevě-
dčí se o důležitosti novozákonního křtu
člením bible na své cestě do Indie.
Byl to velmi nadaný muž; stal se apo-
štolem Indie.

JOHN MILTON, básník nesmrtelné
knihy "Paradise lost" (Ztracený ráj)
— psal silným slohem pro svobodu
tisku a toleranci každé formy kře-
stianství.

CHARLES HADDON SPURGEON,
král řečníků, který se mohl pochlubiti
každou nedělí až 25.000 posluchači —
mezi nimi byla pravidelným návštěv-
níkem také zentelá královna Viktorie.
Spurgeon přinesl hlavně dvě nové
věci: nový názor na kázání a shro-
važdiště. Kazatelnu nejen že si dal
upravit jako platformu, nýbrž i způsob
řeči měl jiný než kazatelé soudobí.
Byl rozhodně proti t. zv. kazatelskému
slohu — přednášel. Jeho řeči byly
*) 1791.

mocné, mužné, praktické, zdravým hu-
morem proycené, na obrazy ze života
bohaté. "Pomazanost" řeči bezohledně
seřel — mluvil srozumitelně. Také
falešný názor na "chrámy Páně" opra-
vil účelnost mu byla hlavní. Ukázal
cestu do nejživějších ulic, k tepně velké-
měst. "Kostel" proměnil ve sborový
dům. Jeho tabernakl byl pravým lido-
vým domem. Spurgeon přišel do Lon-
dýna jako chlapec-kazatel z ven-
kova — za krátkou dobu však měl
největší shromazdiště i nejpochlebnější
posluchačstvo světa. Obrácení jeho
vlivem čítali do desítktisíců. Moc jeho
řeči táhla všechny slavy do jeho ta-
bernaku — a jim také upozorněna
věřejnost na baptisty jako nikdy před-
tím.

Byl však nejen světovým řečníkem
— dle názoru mnohých, od dob apo-
štolských vůbec největším kazatelem —
byl i dobrým organisátorem. Založil
velký sirotčinec a kazatelský seminář
a oba ústavy řídil do své smrti.
ALEXANDER MACCLAREN, dr. phil.
et jur. et theol., "kníže mezi kazateli",
první president Světového svazu bap-

tistů. Padesát let kázal Krista s ohněm, nadšením a bohatstvím výborových ob-
razů, takže po čas svého života nebyl
předčen. Dr. Hastings praví o něm:
„Maclarenovy Výklady bible jsou
obrovskou prací jedinou svého rázu
v novější době napsanou jediným mu-
žem“

JOHN HOWARD, anděl vězňů. Osvět-
li náš poměr k vězňům — má být
poměr pomoci a ne tyrania. Uvěznění
nemá způsobit mstu a nemá být pou-
hým trestem, nýbrž reformou, prostřed-
kem k zlepšení. Howard nejen že na-
vštívil mnoho vězňů, nýbrž zcestoval
téměř celý svět a šířil nové poroz-
umění pro ubohé vězně.

JOHN CLIFFORD, dr. phil. et jur.
et theol. člen královské společnosti
nauk v Londýně, bývalý president Svě-
tového svazu baptistů. Clifford je muž
velmi vzdělaný, hluboké učení, zdra-
vého optimismu, nadšený řečník, ve
výkonnosti nepřekonatelný. Říkájí mu
„osmdesátiletý mladík“. Uhavý, ochab-
nutí nezná. Je vidčen anglických svo-
bodných sborů. Bojoval statečně a
dodnes bojuje za osvobození anglické

od r. 1858 k r. 1865
Mnichovské školy,
Londra 1908 pte.
Zatím ještě kromě
v Řečtině a Italii
v Americe a Africe
Kromě toho

školy od jha anglikánské církve. Je
tvůrcem t. zv. „passivního odporu“.
On sám a jeho stoupenci raději se
dají zavířít, nebo raději dopustí konfi-
skaci svého majetku (což se několi-
krát stalo a dodnes děje) než by ha-
lám přispěli na daně, z kterých se
vdržují konfessijní anglikánské školy.
DAVID LLOYD GEORGE, kanclér
pokladu, ministr financí v Anglii. Za-
jímavý je jeho život. Sám vypráví
o sobě:

„Narodil jsem se 7. ledna r. 1865 ve
světovém městě Manchesteru. Můj dobrý
otec byl učitelem na obecné škole.
Nebylo mu však popřáno dlouho učí-
telovati. Byl více nemocen nežli zdrav-
a musel se vzdáti svého oblíbeného za-
městnání. Přestěhoval se do svého
rodiště ve Walesu a chopil se rolní-
čeni. Netěšil se však dlouho ve svém
novém zaměstnání. Po dvou letech
ho smrt sklátila v chladný hrob. Bylo
mi tehdy tři léta. Pamatuji si však,
jak mne otec hladil, když umíral; jak
nás potěšoval a poroučel do rukou
dobrého Boha, jak matku napomínal,
aby se ničeho nebála. Pamatuji si také,

jak byl pohřben a jak se nám potom stýskalo. Též mám v živé paměti, jak za nějaký čas po smrti otcově naše hospodářstvíčko bylo ve veřejné dražbě rozprodáno. Tehdy jsem se svou sestřičkou velice plakal, že se rozprodávají i věci, které jsme tak milovali, jako trakař, psí bouda, stolek, houpačka a j. Pamatuji se, jak jsem vrátka u dvorku kamenu zatarasil, aby nikdo nemohl koupené věci odnésti. Po všem tom jsme se odstěhovali k strýčkovi Richardu Lloydovi, bratru mé matky a byli jsme přijati s velikou radostí. — Strýček Richard byl obuvníkem a zároveň kazatelem malého baptistického sboru v osadě. Šest dní plně pracoval, aby uživil sebe i nás, ale den sedmý mu byl „dnem Páně“. Nechal vsí práce a studoval bibli. Co takovým způsobem navázil, to potom přenesl ve shromáždění bratřím a sestřím. Ovšem měl i knihy jiné, ze kterých čerpal poučení, bible mu však byla knihou hlavní. Musím doznati, že můj strýc byl dobrým obuvníkem, neboť měl vždycky dosti práce; že byl dobrým křesťanem, neboť vše bral do

opravdy a že byl dobrým kazatelem, neboť ho lidé rádi poslouchali. Rodiny vlastní neměl, pečoval tedy o nás, jako vzorný otec. Matka s námi měla práci nesnadnou. Říkávala nám, že jsme děti, které se těžko dají vychovávat. Měla s námi velikou trpělivost a teprve až v pozdějším věku jsme poznali její šlechetnost a uznali její snahu s našim vychováváním. Též i strýček měl s námi dosti práce. Říkával nám „děti, ani jsem se k vůli vám neženil, jen abych sestře pomohl vás odchovat“. Bylo to od něho skutečně veliké sebezapření. Věnoval nám své síly, schopnosti i úspory. Byl to křesťan ku pohledání! Jeho vliv na celý můj život byl rozhodující. Když jsem se naučil ve škole dobře čísti, tu strýc k tomu přihlížel s velikou bedlivostí, abych nečetl nic špinavého, neuzitečného a nepraktického. Sám mi opatřil ty nejlepší spisy a básně našich waleských nejpřednějších spisovatelů. O náboženství a politice se mnou rozprávěl, jako se svým kamarádem. Vše mi jednoduše, důkladně a otevřeně vykládal. Ani snad neušil, jaký tím ve

mně budil zájem o náboženství a politiku. V obci mne každý znal a jinak mi neřekli, nežli Lloydův David a pro-rokovali mi, že ze mne bude buď kazatel nebo advokát. Nevím, podle čeho tak soudili, ale přiznávám se, že oboje bylo mým chlapeckým ideálem. Každý den jsem běžel strýci pro noviny na poštu, ale dříve jsem se nevrátil, až jsem si je sám přečetl. Tím jsem si bystřil rozum a učil jsem se znáti umění politické. Pravidelně každý den večer bylo shromáždění v dílně strýcově. Přicházivali přednější mužové obce a rokovali o politice a náboženství. Vždy jsem byl mezi nimi. Bedlivě jsem naslouchal jejich svérázným výkladům o politice „domáci“ i „zahraniční“. Potom jsem jim musil čísti hlavní články z novin a to hodně nahlas. Tím přibyla látka k novým hovorům. Někdy jsem také přijel se svou troškou do mlýna a někdy jsem se i s některým sousedem pohádal, že tak nevíš do věci jako já. Sousedé se mi zasmáli a řekli, že mají ze mne radost. Netušil jsem, že strýcova dílna je pro mne školou, kde se učím myslit

a řečnit. Byl bych příležitosti té ještě vhodněji použil.

Pomalu jsem dospíval v mládíčka 14 let starého. Nastala mi doba velmi důležitá. Musil jsem učiniti dvě rozhodnutí. První bylo, jak chceš žít, druhé pak, čím chceš býti. Byl jsem si vědom, že čím dříve se rozhodnu, tím lépe že pro mne bude. Rozhodnutí první pro mne nebylo těžké: „Žítí nemohu jinak, nežli životem křesťanským“, řekl jsem si. Co křesťanství je, to jsem poznal ze života svého strýce a z čítání Nového Zákona a tak jsem se rozhodl následovati Ježíše Krista, jako svého Mistra a Spasitele. To však u mne neznamenalolo říkati pouze ústy svými „Ježíši, Ježíši“, ale činiti Ježíšovu vůli, pokud ji poznávám a pokud moje síly stačí. Stal jsem se křesťanem a nikdy jsem se za to nestyděl. Naopak všude jsem křesťanský život zastával a snažil jsem se i jiné mladíky k životu takovému pohnouiti. Do našeho shromáždění chodil můj kamarád. Byl váhavé povahy a nemohl se rozhodnouti pro život křesťanský. Náhle přestal choditi.

Bylo mi to velmi podivné. Tu ho potkám v neděli ráno u lesa. Byl vystrojen jako ženich na svatbu a pověděl mi, že jde ku konfirmaci, to jest, že má být slavnostně přijat za členu do státní církve. To mne zabolalo. Bylo mi líto té váhavé ovečky a proto jsem přemýšlel, jak ji odvrátiti z její bludné cesty. „Pojď“, řekl jsem, „poskočíme si lesem. Do kostela máš dost času a konfirmace ti neutěče“. Soudruh měl les tak rád jako já a proto ihned šel. V lese jsem se už o to postaral, aby na konfirmaci zapoměl. Domníval jsem se, že jsem vykonal dobrý skutek a strýc mne pochválil ika: „Dobře's udělal, Davide, škoda každé ovečky, která zapadne do státního ovčince“. Z mladíka toho byl pak řádný křesťan. — Težší mi bylo rozhodnutí druhé — čím být. Něčím přece být musím, ale čím? Můj ideál byl státi se kazatelem, ale strýc mi radil, abych se raději stal advokátem a sliboval mi, že bude pracovat dnem i nocí, jen abych mohl studovati. Bylo mi tenkrát na patnáctý rok. Sotva mi kdo uvěřil, jakou jsem měl nesnáž, nežli jsem se rozhodl.

Uznal jsem radu strýcovu za správnou. Pomyšlil jsem si: „Kazatelů jest na tisíce, kteří slouží ideálům křesťanským, ale mnoho-li pak jest takových advokátů“. To rozhodlo! Vše se mi dávalo výborně. Roku 1884 po devítileté přípravě jsem se stal zákonně uznaným právním zástupcem. Kapsa strýcova byla úplně vyčerpána. Neměl jsem ani soudcovský plášť, bez něhož není advokátovi přístup do soudní síně dovolen. Musil jsem si naň vydlužiti. První pře, kterou jsem vyřizoval, mne učinila známého po celém okrese. V blízké vesnici zemřel totiž chudický nádeník. Jeho posledním přáním bylo, aby byl pohřben podle zemřelé dcerušky a aby při jeho pohřbu neřečnil farář ze státní církve, ale kazatel methodistů. Farář dal svolení, aby hrob byl na žádaném místě vykopán, nechtěl však dovoliti, aby kazatel methodistů při pohřbu řečnil. Přátelé zesnulého namítali, že podle nového zákona může každý kazatel na hřbitově řečniti. Farář nemoha jim odporovati, poručil, aby hrob podle dcery zesnulého byl zasypán a jiný mezi samo-

vrahy vykopán — tam ať ten odpadlík je pochován. Chování toto pobouřilo celou vesnici. Farář ustoupiti nechtěl a tak se dostala věc až do mé advokátní kanceláře. To bylo něco pro mne! Do pře jsem se vložil s celou svou duší. Celou noc jsem prohledával obecní archivy a k mé radosti se mi podařilo nalézt listinu z r. 1864, dle které pozemek pro hřbitov byl darován obci, a nikoliv státní církvi a ohražen zdi na útraty obce, nikoliv církve. Ze všeho jsem usoudil, že hřbitov jest majetkem obce a že farář nemá na něm co poroučeti. Přáteleům zemanlého jsem poradil, aby vůle farářovy nic nedbali. Než farář se opřel a hřbitov zamkl. Poradil jsem tudíž přátelům, aby probourali zed a násilím vnikli do hřbitova. Tito ihned uposlechli. Sehnali motyky a lopaty, probourali zed a zemanlého otce pochovali podle jeho dcerašky. Činem tím byl farář nadmíru pobouřen. Zaloval vinníky u okresního porotního soudu. Úloha zástupce připadla opět mně. V delší řeči jsem připad pravdivě vyličil a na nemoudrý odpor farářův řádně posvídil. Porota

jednohlasně vinníky osvobodila. Soudce však zvrátil nález poroty, že pry není podle zákona a odsoudil obviněné ku zaplacení škody a útrat. Proti takové libovůli jsem se opřel opět já a odvolal jsem se k soudu vyššímu. Soud ten rozsudek první zrušil a rozhodl, že násilně vbourání se do hřbitova nebylo žádným přecíнем, ale jedinou možnou cestou na hřbitov za daných okolností. Vítězství toto mi přineslo mnoho slávy a cti v našem okrese. Roku 1888 jsem se oženil a to velmi šťastně. V tomleže roce i moje živovní dráha se změnila. Mínil jsem zůstatí advokátem, ale jinak bylo uloženo v radě Nejvyššího. Věci se sběhly takto: Do Portmadocu byla svolána politická schůze na obhájení práv státní církve. Chystal jsem se na schůzi tuto, ale onemocněl jsem silným nachuzením. Večer jsem chodil po světnici sem tam. Byl jsem velmi nepokojný. Zdálo se mi, že jsem jako tygr v kleci. Bylo mi líto, že musím seděti doma, když se nepřítel odváží svolati schůzi na místě, kde není ani třetina příslušníků státní církve. „Musím jít“, řekl

jsm, „musím jít, ať jsou následky jakékoliv“. Šel jsem! Za tři hodiny jsem se vrátil ze schůze a po nastydnutí nebylo ani památky. Byl jsem pln radosti, že se mi podařilo dobrou věc obhájit. Netoliko se mi podařilo, že jsem vyvrátil řečníky, kteří mluvili pro zachování státní církve, ale prosadil jsem i návrh, aby se vládě doporučilo, by anglická státní církev ve Walesu byla co nejdříve odstátněna. Schůze tato měla pro mne netušených následků. Rázem jsem si získal důvěru všeho obyvatelstva a byl jsem přímo donucen, abych kandidoval za poslance do anglického parlamentu. To se stalo roku 1890. Od té doby hledím svědomitě sloužit svému národu. Po pádu konservativní vlády jsem byl povolán do kabinetu liberálního jako ministr financí. Hlavní mojí péčí bylo, abych sloužil Kristu i v tomto odpoledním postavení. A jak jinak mu sloužit mohu, nežli když sloužití budu bratřím svým nejmenším, bratřím svým, kteří toho nejvíce potřebují. Zákony o spravedlivém zdanění tříd zámožných, zákon o pojíšťování dělnictva

30

v případě nemoci, úrazu, stáří a nezaměstnanosti, zákon o odstátnění církve ve Walesu, jsou toho dokladem, že to smyšlené poctivě. Mé srdce jest otevířeno všem vzdechům a potřebám anglického lidu. Šel jsem se svým kolegou venkovskou krajinou. Ptal se mne: „Proč, Davide, se zajímáš tak o ty nejnižší třídy z našeho národa?“ Ukázal jsem mu na chudé baráčky nedaaleko ležící a řekl jsem: „Nemohu zapomenouti, příteli, že jsem v takovém baráčku prožil kus svého života a naučil se býtí tím, čím jsem, křesťanem a advokátem“. Nuž, přátelé mladá, hleďte tak žít, hleďte něčím býtí, abyste uměli sloužit Bohu i lidem!“

Dr. WALTER RAUSCHENBUSCH, professor theologie v Rochesteru v Americe, je vynikající sociolog. Svoji knihou „Christianity and the Social Crisis“ (Křesťanství a sociální krize) způsobil zdravý rozruch v Americe.

Rauschenbusch je znám svými spisy, které nejen zdůrazňují sociální stránku křesťanství, nýbrž ukazují, že nboženství jest poměrem k člověku a

31

společnosti, jest sociálním úkolem skoro zrovna ve stejné míře, jako osobním poměrem k Bohu. Křesťanství jest mu nejen péče o spásení vlastní duše, nýbrž sociálním čtením a sociálním činěním. Tento základní názor zůstává nejen ve spisech, nýbrž i v praxi. Jest přes svou, téměř naprostou hluchotu nadmíru oblíben u svých studentů, které učí nejen teorií o náboženství, nýbrž uvádí je do nejjivnější náboženské praxe. Mimo to pracuje přímo sociálně ve městě a ve veřejnosti širší. Nezapomenutelnými zůstanou každému účastníkovi, zvlášť ovšem nezvyklému cizinci, jeho „Lidové nedělní večery“ („People's Sunday Evening“). Skoro všechny kostely americké mají nedělní večerní bohoslužby. Jsou hojně navštěvovány. Ale mnoho jest takových, kteří nechodí do kostelů. Rauschenbusch se svými přáteli najme na nedělní večery divadlo (ve Spojených Státech se v neděli nehraje v divadle) na celou zimu a tam rozbírají každou neděli některou palčivou časovou otázku. Jest několik řečí za sebou, rozmanitých,

kratších i delších, které vyčerpají předmět, a pak je diskuse a zodpovídání dotazů ústních i písemných. Thematicem večera je na příklad slávka, nezaměstnanost, právo na práci. „Liquor question“ — otázka alkoholu a protialkoholismu. Někdy bytová otázka, potřeby pracovní doba, zase někdy mzda. To jsou všechno otázky hlavně hospodářské a sociální, někdy čistě hospodářské a projednávají se jako otázky hospodářské! Mluví odborníci, mluví duchovní, učitelé, praktikové, kathe-droví theoretikové, professoři, dělníci a ženy. Posluchači utkvějí v paměti dramatické scény osobních konfessí, svědeckých zápasů, vítězství i porážek. Nechybí humor, satira, výp. Ale při všem je cíl, že motivem a zájmem všeho jest živé křesťanství.“

„Naše Doba“ 1915 červenec.

Williams Hughes, zakladatel první biblické společnosti; George Müller z Bristolu otec sirotků; J. A. Garfield, slavný prezident Spojených Států Severoamerických; Dr. F. B. Meyer, věhlasný kazatel světového jména (ex-předseda Světovéhoho

svazu Nedělních škod); dr. N. H. Marshall, náboženský psycholog; dr. W. Davies, orientálský filolog; velký evangelista D. I. Moody; a jeho společník zpěvák Ira D. Sankey; Dr. Barnardo, zakladatel sirotčince; Dr. Booker Washington, „král amerických Negrů“; Dr. Russel H. Conwell, kazatel velkého „City Temple“ („Chrám města“) ve Philadelphii; prezident Temple University, zakladatel velké nemocnice.

ZÁSADY.

Baptisté nemají věrouky. Bylo sice několik pokusů, ale všechny selhaly — díky Bohu! Dobře vystihl stanovisko baptistů sekretář Baptistské misijní společnosti v Londýně, Rev. C. E. Wilson, B. A., když řekl: „Nechť jiní se hádají o slova, my nemáme kdy na tvoření vyznání víry. Naším nejlepší vyznáním víry jsou úzprávy z našich misijních polí.“

Několikráté opakováno na kongresech baptistů, že jejich jediným Mistrům, Pánem i Králem je Ježíš Kristus. Jinak nikomu neukládají, co má věřit. Věřt, že bibli není možno zpřecovat ani v dogmatiku ani v zákoně. Dle výroku anglického člena parlamentu, sira George Whitea, jinak horlivého příslušníka baptistického sboru, „nemí baptistovi náboženství církevnictvím, ani dogmatem, nýbrž životem.“ Metoda, kterou baptista sleduje, může být nazvána „náboženským realismem.“

Nechceme, ani nemůžeme tedy vy-psat vyznání víry baptistů. Chceme

však načtnout několik stěžejních bodů poslání baptistů.

Víme ze zkušenosti, že Ježíš Kristus je Spasitel světa: Vykupitel otroků, Pokoj nešťastných, Síla slabých, Moudrost nevědomych, Přítel opuštěných, Naděje zoufalých, Utěcha zarmoucených, Domov bloudících, Útočiště pronásledovaných. Proto k Němu zveme. Obrácení ku Kristu je našim stěžejním bodem. Obrácení, obrození, znovuzrození, probuzení, jsou názvy oné velké vnitřní změny člověka, o které tak často mluví Nový Zákon a která je ještě dnes velkou skutečností. Znamená obrácení od života sobeckého, hříšného, nešťastného k životu z Boha, čistému, šťastnému skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

Dle našeho přesvědčení nestane se nikdy pravým křesťanem, když ho lidé v dětském pokropí, trochu křesťanským poznáním opatří, konfirmují, připustí k Večeři Páně — dokud sám nezkusí obrácení. Lidé se stávají křesťany znovuzrozením, ne přirozeným narozením.

Živý sbor má sestávat z živých čle-

36

nů. Živý člen je ten, který skrze Ježíše Krista Boha našel. Jediná podmínka zdravého vzrůstu každého sboru je: Život z Boha. Zdravý sbor je pšeničné pole, kde při nejvyšší opatrnosti se ukáže tu a tam koukolové stébélko, které nutno vytrhnout, ale nikdy opak: koukolové pole s několika klásky pšenice. Kázeň není jen dobrá, nýbrž i nutná.

Sbor je více než církev — až církev zmizí, sbory zde ještě budou. Takový sbor bude žít i kdyby všechny tak zvané „chrámy Páně“ shořely, neboť je jen jeden chrám Páně: a to jsme my (Zid. 4, 6).

Zdravý křesťanský sbor může mít jen takové členy, kteří věří v Pána Ježíše.

Tuto víru nikdo nemůže zdědit. Víra jeho musí spočívat na vlastní zkušenosti a přesvědčení.

Podstatnou zásadou baptizmu je osobní zodpovědnost člověka.

Nikdo nemůže člověka učinit křesťanem proti jeho vůli, nebo bez jeho vědomí (kropení dětí) — ani tak zvanou svátostí.

37

Věřící nemají práva od nevěřících přijímat, neb dokonce vymáhali daně pro své účely. Stát nemá mravní povinnost více chránit než ostatní. Jsme hrdi, že jsme státem neuznaní.

Nevěřící nemají práva věřící zdržovat v jejich přesvědčení, jestliže vyhovují všeobecnému mravnímu i společenskému pořádku státu a lidské společnosti.

Křesťanský sbor je pokračování života Ježíšova v podobě společnosti znovuzrozených lidí Duchem Kristovým naplněných.

Proto nepožádá sbor žádných „duchovních“, podmínkou členství je práva „duchovnost“. Sbor nepožádá je jiných úřadů či funkcí, než Novým Zákonem doporučených. Každý sbor je naprosto samostatný, nezávislý na žádné vyšší instanci v žádném případě.

Sídem takového sboru není si sám sbor (jako katolická církev), nýbrž Ježíš Kristus. Proto však nikdo nemusí takový sbor pronásledovat, protože mu vlastně něco skutečně zlého nemůže učinit (neboť kdo nám

38

uškodí, jestliže dobře činíme?), a přec zná právě takový sbor požehnání pronásledování jako žádný jiný.

Baptisté znají jedinou pomstu za prolitou krev svých předchůdců — a to je jejich dnešní existence a hlavně jejich zajištěná budoucnost. Mšíme utopené bratry, když sami vstupujeme do vody. Mšíme upálené, když se snažíme oheň Ducha Božího na zemi zapalovat.

Organisujeme-li se v křesťanské sbory, neodděluje se od svých společníků. Naši velcí mužové dokázali, že svoji příslušnost k našim sborům nebyli učiněni neschopnými ve veřejném životě — nýbrž dokazují pravý opak.

Přes to baptista je a vždy byl přítělem aliance. „Kdo smýšlí jako Ježíš Kristus“, je našim bratrem. A s radostí objevujeme i mimo kruhy církevní mnoho podvědomého či bezděčného křesťanství.

Krátce baptismus je moderní ztělesnění novozákonních zásad.

Baptisté zavrhují každé lidské zří-

39

zení, jež jakýmkoli způsobem mohlo by poutati svědomí. Celný jejich náboženský myslitel prof. Dr. A. Strong praví: „Jest velikou výhodou pro nás, že nemáme žádného zvláštního vyznání víry, v němž by naše theologie jednou pro vždy byla uložena; proto máme svobodu a právo, abychom se vyvíjeli. Vyznání víry jest vždy vyznání určitého století, určité filosofické školy; bible náleží mnoha stoletím, obsahuje mnohé filosofy a účely. Ukládáme si povinnost z tohoto pokladu vynášeti na světlo staré i nové věci. Theologie našich sborů musí pátrati vždy dále po pravdě; ona nesmí zůstatí zpět za veřejnou inteligencí, ona musí pokračovati.“^{*)}

Duchu baptizmu protiví se jakékoli znásilňování. Proto byli vždy nejen pro náboženskou toleranci, nýbrž i pro náboženskou svobodu — a to nejen pro ně samy, nýbrž i pro všechny lidi. Baptisté byli prvními v novějších dějinách církvi, kteří zdvihli hlas svůj pro svobodu svědomí, nejcennějšího statek lidstva všech dob a národů.

*) Our Denominational Outlook.

40

Že toto se nerozumí samo sebou u protestantismu vůbec, dokazují následující výroky mužů, kteří stojí mimo kruhy baptistické.

Dr. Barrett z Norwiche v Anglii pravil při stoletém jubileu baptistické misijní společnosti: „Nikdy nechci zapomenout, že vy baptisté jste byli první, kteří protestovali proti každému pronásledování ve jménu náboženství; první, kteří popřeli právo civilní moci aby zasahovala ve svobodu svědomí; první, kteří bojovali za občanskou a náboženskou svobodu.“

Sir Isaac Newton, velký anglický filosof řekl: „Baptisté jsou jedinou denominací, která se nepřipodobnila Římské církvi.“

Prof. P. Schaff (presbyterián) praví: „Sbory baptistů jsou nádherné sbory, protože zastávaly a ještě zastávají původní způsob křtu, čistou členství, rozlučku církve od státu a svobodu svědomí.“^{*)}

Silvester Horne, M. A. (kongreganční) praví: „Ani anglikánské církvi,

*) The World's Parliament of religions, V., 2, str. 1200.

41

ani škotské presbyterni, ani anglickému puritanismu nepřísluší čest prvního pochopení také zásady svobody a čest prvního uskutečnění v anglické řeci. Tato čest přísluší, myslím, independentům (státně neuznaným sborům) všeobecně a baptistům zvláště.“*)

Pýcha německé evangelické theologie, univ. prof. dr. phil. et jur. etheol. Troeltsch praví: „Idea svobody svědomí, tolerance nebo lidskosti byla neznáma staršímu protestanismu, jak luterského, tak kalvinistického útvaru. Tyto zásady pocházejí od křtěnců (v Čechách známo více pod jménem novokřtěnců — ač nesprávně pozn. spis), kteří právě byli tak kruté pronásledováni od všech protestantských církví. Hnutí křtěnců a humanismus — to jsou záslupci a průkopníci všeobecných lidských práv, náboženské svobody a tolerance.“***)

Velký filosof anglický John Locke praví: „Baptisté byli první a jediní

*) Popular History of Free Churches, str. 83., 84.

**) Die Bedeutung des Protestantismus für die Entstehung der modernen Welt.

představitelé naprosto svobody duše, spravedlivé a pravdivé svobody, rovnocenné a nestranné svobody“.

Americký historik Bankroft praví: „Cesty baptistů byly vždy cestami svobody. Svoboda svědomí, neobmezená svoboda myslí od počátku bylo znamením vlivství baptistů“.

Anglický historik Skeats píše: „Ojediněnou a významnou cíť baptistů je, že hned zpravo počátku odmítali moc nad svědomím i jednáním lidí, jednalo-li se o náboženství. Stáli se prvními evangelisty zásady svobody.“

Není divu, že to byl baptista, který složil americkou národní hymnu „My Country, 'Tis of Thee, Sweet Land of Liberty“ („Má vlasti, sladká země svobody“) jméno autora je S. F. Smith. Již v roce 1611 první vyslovil tuto zásadu sbor baptistů v Londýně. Byla to malá huska asi 40 osob, které se shromáždovaly v ubohé světnici, ale prof. Masson praví o nich ve svém „Miltonově životě“: „Tato nepatrná společnost baptistů stala se pro celou Anglii základem absolutního principu svobody svědomí.“ A na jiném

místě: „Z tohoto skrovného shromáždění kdesi ve starém Londýně svíjí poprvé v Anglii absolutní učení o náboženské svobodě.“ První dílo o náboženské svobodě vydáno bylo roku 1614 anglickými baptisty; toto dílo se jmenuje „Religious Peace or a Plea for Liberty of conscience“ („Náboženský mír čili požadavek svobody svědomí“),

(Viz také životopis Rogera Willi-
amse.)

Ve Spojených Státech Severoamerických na podnět baptistů přijata byla poprvé v státní zprávě změna, „že nikdy nesmí být od kongresu učiněn zákon, který některé náboženské sestátní, nebo jeho svobodné vykonávání ruší.“

Baptisté v Anglii stvořili svědomí Anglie ve smyslu svobody svědomí.

Ku cti slouží baptistům všech věků, že oni jediní z křesťanských společností nikdy neprorokovali, ač nejdnou tak mohli učiniti; za to ovšem sami byli pronásledováni, mučeni, upalováni, do vyhnanství posíláni. Nikdy nebyla zapálena hra-

nice mučedníka rukou baptisty. — Rozdíl mezi baptisty a ostatními protestanty záleží v zásadním názoru na svobodu svědomí. Baptisté chtěli svobodu pro všechny lidi, ostatní protestanté jen pro sebe. Boj jejich pro svobodu svědomí byl v mnohém obdobný onomu Českých Bratří. Co tito učinili pro Evropu, to učinili baptisté pro celý svět.

Jedna z významných snah provádí hnutí baptistů od počátku: Snaha po oddělení církve od státu.

Baptisté věří s Chelčickým, že spojením církve se státem „jed vltt jest do církve svaté.“

Již v r. 1611 proklamovali v Amsterodámě zásadu tu výrokem: „Úřady nemají se míchat do náboženství.“ Prolo stojí baptisté na stanovisku, že každé organizované církevnictví, jež dává se do služeb státu anebo jeho moci ku své službě využívá, je zneužívání křesťanství k politickým účelům a odporuje Kristovu učení. Pařížský baptistický kazatel Saillens na berlínském kongresu pronesl ku konci své řeči na thema „Baptisté jako před-

bojovníci svobody“ přání: „Kez brzy pomine doba, kdy náboženství používáno ku politickým cílům, neboť tak učí se lid náboženstvím opovrhovati.“ Baptisté jsou také horlivými zakladateli mírového hnutí a přivrženci praktické sociální práce. Založili na činců, nemocnic, naleznou atd.

O vzdělání svého členstva pečují zakládáním knihoven, čítáren, vysokých škol, universit.

K zásadám baptistů náleží demokratické zřízení sborů, každý sbor je naprosto samostatným tělesem, který sám si svoji správu tělestarává sborovými schůzemi a bratrskou radou, nebo bratrským výborem, voleným z plna sboru. Každý sbor tvoří pro sebe vlastně malou nebo velkou bratrskou rodinu, kde jsou všichni bratři a sestry a kde na součinnost každého jednotlivého, jakých nemají. Pokud to finance sboru dovoluji, vydávají si svoje kazatele, misijní dělníky nebo jiné pracovníky, jež si vesměs sami volí a již poklá-

46

dání jsou prostě za bratry. Každému jednotlivci ponechává se samostatné rozhodování v otázce svědomí. Ženy právě jako muži mají právo účasti při se rokování a hlasování. Kázeň sboru vyplývá sama z čistého poměru ke Kristu, jakožto poměru lásky, od danosti a důvěry k němu. Z tohoto poměru ke Kristu vyplývá také láska či sestra, je nejvyšší hodností. Za člena sboru přijat jest ten, kdo vlastním a dobrovolným rozhodnutím dle Krista následovati životem a k Němu bratrských sborů jest uskutečňovati království boží na zemi.

Baptisté stojí na zásadě, že náboženství nemůže býti žádnou zevní autoritou nuceno. Ono může býti pouze kteří sami jeho sílu na sobě zakusili. Proto činně účastní se šíření zásad křesťanských, čili světové evangelisace. Všechny baptisty je asi 20 milionů. Zorganizovaných ve světový svaz je asi 7 milionů skutečných dospělých členů.

47

Baptisté jsou zakladatelé moderní pohanské mise (Dr. Casey). A jsou vůdčími dodnes — celá třetina obrátcených pohanů ku křesťanství náleží k baptistickým sborům. Baptisté založili první misijní společnost a prvé přeložili bibli do jazyka „pohanského národa“.

KŘEST.

Zdálo by se, že křest právě proto, že je jednou z rozlišovacích známek baptistů (ač jistě ne nejpodstatnější) od ostatních křesťanských společností, bude jejich hlavním evangeliem.

Ve skutečnosti nekladou baptisté takovou váhu na křest jako jiné denominace.

Jakmile se dítě narodí, už spěchají ostatní církve s ním ku křtu, aby bylo „spaseno“ a užijí často děsného křtu z nouze, který se nedá ani popisovat. Baptisté netvrdí, že ve křtu je spasení, znovuzrození — tvrdí to však právě ostatní církve.

Křest je symbol, obraz, známkou, zrcadlo, značící přechod ze starého do nového života u obráceného člověka. Clovek, který posud žil sobě, je uchvácen Kristem, odvrátí se od svého způsobu života, obrátí se ku Kristu, chce začít žít znovu Bohu a lidem. Tu slouží křest jako symbol zemění dosavadního starému životu, pohřbení sobectví a začátek nového, krásného života. Není nutno citovat

všechny výroky a příběhy z Nového Zákona o křtu — je jich přes dvacet a každý čtenář této knihy je zná.

U novorozeňátka je tento symbol úplně nesmyslný — ba dokonce se strany vykonavatelů znásilnění svobodné vůle. Je to znásilnění spícího; je to totiž, jakoby novorozeňátku určili koho si má vzít až dospěje. Jako si každý má volit sám druh a družku života, tak se má dobrovolně rozhodnout pro náboženství a i sám dát svolení k náboženským úkonům. A když novorozeňátka křtí, proč jich nepřipustit k Večeři Páně?

Zřízení kmostrů protiiví se nejen duchu Nového zákona, ale mravnosti vůbec. I nejlepší rodiče nemohou ani za nejlepší děti slibovat ohledně jejich náboženské budoucnosti.

Chcete-li se modlit s rodiči po narození dítěte, rozhodně tak učíňte, i my tak činíme — jen při tom neužívejte a nepřekrucujte symbolů, který má význam svůj jen pro věřící.

Nedivíme se, když pochybí dr. Stanley (anglikán) nazývá křtění dítěte „strašlivou pověrou“.

A dr. Lange (luterán) v „Dějinnách protestantismu“ praví: „Chce-li protestantská církev dosáhnouti svého konečného určení — křest novorozeňátek musí být zrušen. Křest na pouhý obřad bez jakéhokoli náboženského významu pro dítě, a stojí v odporu se základními zásadami reformátorů. Nemůže být ospravedlněn z žádného stanoviska písmem sv.“

V Novém Zákoně není více autority pro křtění dětí než pro křtění kotev, stěhlů zvonu, nebo lodí.

Zádný bohoslovec, který je jen trochu obeznán s výsledky práce v oboru Nového Zákona, nebude tvrdit, že v apoštolské době užívali křtění dětí jako symbolu křtu — a kdo by to přec učinil, již vyslovil nad sebou soud své vědecké nevědomosti. Nejvýše může říci, že křest není závazný pro dnešní křesťanstvo. Arci pak je však otázku, zda-li křtění dětí je vůbec ještě nějakým symbolem — leda symbolem znásilnění svobodné vůle. A pak, proč vykonávat „zbytečný“ úkon a to ještě špatně, převráceně? Tím znetvořením ztrácí křest úplně na ceně.

¹⁸²⁷ „Dobře pravi Spurgeon svým svě-
rázným způsobem: „Nepomíjíte po-
řádek biblických pravd! Jestliže Bůh
řekl a určil: jedna, dvě, tři, nezaměňte
to, pravice: tři, dvě, jedna. Nemám
práva lidi kritičt, dokud dříve neuvěřili
v Krista jako svého Spasitele. Vším-
něte si, jak Filip tuto věc komorníku
předkládal. Čtete Nový Zákon nepřed-
pojatě, pak najdete vždy, že ti, kteří
byli pokřtěni, napřed se obrátili.“

Zajímavá je, jak v jednohlavých ze-
mích byl zaveden, přesně řečeno „rhan-
tism“ (kropení). John Knox přivezl
toto učení ze Ženevy a zavedl je ve
Škotsku roku 1569. Za vlády královny
Alžběty našlo toto převrácené učení
svoji cestu do Anglie. Roku 1645 na
Westminsterské konferenci bylo mlu-
veno o této otázce a pak hlasováno:
24 hlasů bylo pro baptism (ponoření)
a 24 hlasů pro rhanatism (kropení),
předsedající dal svůj hlas kropení.
Tak, ne zásadou novozákoní, nýbrž
hlasováním 25 hlasů proti 24 hlasům
dostalo se kropení dětí do Anglie.
Slyšme, jak o křtu Čeští Bratři
svědčí:

52

„Křest netoliko jest znamením a
svědectvím toho, že pro Kristovu zá-
sluhu vyvolených hříchové jsou v za-
pomnutí dáni (Jer. 31, 34) a zahra-
bání anobř jako v moři hlubokém
utopeni (Mich. 7, 19; 1. Petr 3, 21.),
ale také k tomu bývá dáván, abychom
my ďáblu, světu, tělu a Anhkristu ne-
sloužili a jako pohřbeni jemu byli.
Rozuměti pak, že tu mluví po-
dle tehdejšího způsobu, kdež
všecko tělo při křtu pohřžžovali
a jako pohřbívávali a hned zase
z vody vychvaccovali.“

Svědectví Českých Bratří zalo-
žené v Bibli kratičké z r. 1601 ve vy-
světlivkách k Řím. VI, 3, 4:

„O Pánu Ježíši čteme, že pokřtěn
jsa vystoupil ihned z vody (Mat.
3, 16). Když z vody vystoupil, tak za-
jistě nejprve do vody vstoupil. Proč?
Protože způsobem křtu bylo ponoření,
jináče by vstřpování do vody zbytečné
bylo.“

„Křestanství jest živél ducha, jest
říše svobody, kdežto člověk samoděk
a přirozené se nese k dobru, kdežto
není odporu ani nepořádku, tudž ani

53

připuzení a nucení. Bůh nechce nikoho puditi bezděky k své dobrotě, aniž mu ta dobrota vzácná jest, kteráž by musením připuzena byla.“

Petr Chelický.
„Křesť malým dětem není potřebný a je neplatný jim.“ Čeští Bratři (Manusk. Mor. arch. XII. i 5).

„Výu mají lidé přijmouli přede křtem Pána Jezu Krista, bez kterého pravdy křesť nehodně by se přijímal.“ (Kniha o klanění z roku 1520, list 44. Viz Manusk. Mor. arch. XII. i 5.)

„Bylo by nejlépe křtiti jen dorostlé.“
Petr Chelický.

DODATEK.

Několik upřimých slov lidí, kteří nenáleží šporům baptistů: *

Prof. dr. Niebergall: „Chceme raději říkat církev volby na místo ošklivého slova sekta. V národních církvích (státem uznávaných) stane se člověk členem narozením; neboť jestliže je dítě veřtkřeno do sboru, znamená to docela nic při povšechném užívání tohoto obřadu a při malé důležitosti křtu; rozhodně nemůže dítě za obě. Člověk víd, že je členem církve až při probuzení vědomí. Do církve volby (církve státem neuznané) však se vstupuje až na základě rozhodnutí. Toto rozhodnutí přijde po náboženských zkušenostech, tedy po obrácení. Rozhodně stojí taková společnost na dobrovolném rozhodnutí svých členů.“ „Všbec nemělo by se říkat sekta; neboť s tímto výrazem spojena je představa, že něco se odštěpilo od samospasitelného nebo sborového tělesa. Buď je vše církve, co se shromažďuje zde neb onde kolem bible, Věčte Páně a křtu, nebo je vše sektou.“ **

Prof. dr. Albert Hauck, věhlasný německý historik praví: „Církev (evangelická) zůstává pevně křesť dítek, ačkoli v tisící a tisící případech je jisto, že děti, které pokřtíla ani od rodičů, ani od knofů k Bohu nebudou vedeny. Největší část našeho městi *

Z následujících vět lidí, kteří stojí mimo baptistické sbory, lehkó se dá odvodnit křesť baptistů.

„Die evangelische Kirche“, str. 20.

ského obyvatele nenašití už kosel . . .
Bojím se, že roste mnoho set pokřtěných
dětí, které jméno Boží jen tehdy ve svém
domově slyší, když rodiče klejí . . . . Církev
zehná manželstvím, o kterých každý ví, že ne-
jsou založena pohledem k Bohu; vyslovuje
ústechn věčného života nad hrobem těm, kteří
nechtějí? Církev a stáť nejsou spojeny. Musíme
znati jen tento život. Je lo možno i na dále
miti jasno, že, jakmile přijdeme k poznání, že
nyňjší spojení státi, nebo církví, nebo oběma
více škodí než prospívá, právě my máme po-
vinnost, jejich rozloučení žádat.“

Slova dra. Martina Luthera (Bet-
büchlein. Sermon von der Taufe):

„Slovo „baptizo“ (křtiti) znamená p.o-
nořiti, a tohoto pod vodu ponoření šetřily

všecky staré cirkve.“
Slova Kalvínova (Paed. Exam. V. I.
p. 18):

„Význam křtu jistý důkaz dává, že křtíce,
nemáme kropiti neb polévati, nýbž jen po-
vati. Křest označuje pohřbení a z mrtvých
vstání. Apoštol Pavel dí: „Zdatiž nevíte, že
kleižkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrti
jeho pokřtěni jsme? Pohřbeni jsme, tedy
s ním skrze křest v smrti, abychom, jakož
z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak
i my v novotě života chodili.“ Řím. 6, 3, 4.
„Pohřbeni jsouce s ním skrze křest, skrze
něž i spolu s ním z mrtvých vstali jste skrze
víru.“ Kol. 2, 12. Když křest znázorňuje po-
hřbení a z mrtvých vstání, tedy nemůže do-
konaleji vykonán býti způsobem žádným ji-

ným, než když křtěnec pod vodu ponořen
a z této zase vyzdvižen jest. Kristus Pán byl
celý dán do hrobu, a tak i křtěnec má celý
ponoren býti do hrobu vody. A co znázorňuje
dokonaleji pohřbení křtěnce, ponoření pod
vodu anebo jej kropení několika kapkami
vody?“

Herzogova Realencyklopedie:
„Že v Novém Zákoně není prazádné stopy
o křtu dítek, mělo by býti již jistou věcí pro
vědeckou exegesi.“

Prof. dr. Loofs: „Křest dítek možno
dokázat až teprve u Irenaea.“ (Po r. 180.)

Prof. dr. Neander: „Způsob dětského
křtu jest apoštolské době neznám.“

Dr. A. Hahn: „Ani v Písmě sv. ani
v prvních 150 letech křesťanské cirkve nena-
cházíme jistý příklad křtu dítek a musíme do-
znati, že čelne odporce křtu dítek se stano-
viská evangelického poraziti nelze.“

Prof. dr. Meyer: „Bzro nastaly a ne-
ustávající odpor proti křtu dítek byl by ne-
vysvětlitelný, kdyby křest dítek byl by ne-
ného apoštolského původu.“

Jeden z věhlasných kongregacionalistických
(svobod. reform.) theologů Dr. Dale praví
o křtu dítek: „Jako theorie křtu je čistý vy-
mysl, bez sílnu založení v Písmě sv. Ať lo
znamená cokoliv, ani hlásky o tom není ani
v evangelích ani epištolách.“

Martin Luther doznává: „Nemůže se
dokázat Písmem sv., že křest dítek byl ustanov-
ven Kristem nebo začal prvotními křesťany.“

(* Dogmengeschichte.

Prof. dr. Lange: „Nepředpojatý čtenář Písma sv. a křesťanských starozinosti musí nyní doznat, že křesť nemluhářek byl úplně neznám prvotnímu křesťanstvu. Všechny pokusy chlíti křesť dítek dokazal z Nového Zákona musí padnout. Docela odporuje duchu apoštolické doby a základním zásadám Nového Zákona.“

Prof. dr. Beyschlag: „Křesť původně arci byl vykonáván ve jménu Ježíše a to jen na dospělých. Co se vkladalo do Skutků Apoštolických o křtu dítek je čirá fantazie.“

Dr. Stanley praví: „Křesť kropením byl zavřen jakoby nebyl křtem vůbec od celé prvotní církve. Za prvích třinácti století skoro všestranná praxe křtu byla ona, o které čteme v Novém Zákone a kteráž je právě pravým významem slova křtiti, totiž, že ti, kteří byli pokřtěni, byli vnořeni, ponořeni do vod.“

Známy Henry Drummond píše: „Křesť byl symbolem založení jednoty s Kristem. A právě pro tuto jednotu pokřtěný jednotlivec svým křtem je uznán jako člen křesťanské Společnosti. Křesť předpokládá víru.“

Dr. Joh. Kunze, prof. ev. theol. v Greifswalde, píše v 6. sešitě 7. serie „Biblisches Zeit und Streifragen“ (1911), když byl citoval Tertulliana (na str. 24): „Zacínajice se křtem, zavazujeme vás při vstupu do vody“ atd. (Na str. 54): „Křesť čili ponořování konalo se ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého.“

Dr. C. Orelli, prof. ev. theol. v Basleji, ve sbírce stejného jména v 12. sešitě, 2. serie

58

píše (1906) na str. 38: „Křesť koná se ve jménu Ježíše. Jest to vnoření čili ponoření lidské osoby, v jiném slova smyslu zaniknutí vlastního já. Je to křesťanský posvěcující výkon, který při těch se koná, kteří uvěřili v Krista.“

Dr. A. Seebert, prof. ev. th. v Rostockách, píše (1905) v 10. sešitě 1. serie tamtéž na str. 25: „Představme si způsob křtu prvotních křesťanů a srovnáme jej s provozováním „křtu“, jak jej dnešní evangelické církve mají v užívání, pak musíme uznat, že jsou jednolitosť při křtu nastaly ve druhé polovici druhého století, kdy se poprvé objevuje křesť dítek.“

Dr. K. Weizsäcker, prof. ev. theol. v Friburkách, ve svém klasickém díle „Das apostolische Zeitalter der christlichen Kirche“ III. vydání, na str. 552: „Výkon (křesť) záleží jest křesť dítek dle 1. Kor. 7, 14 pravděpodobně vyloučen, jelikož děti věřících jsou posvěceny již narozením.“

„Realencyklopaedie für protest. Theologie und Kirche“, 19. svazek (1907) vydán od dra A. Haucka, prof. ev. theologie v Halle; v oddílu o křtu mezi jiným: „Vykopování křtu dítek v apoštolické době a pokřtění apoštolické době není dokázáno.“ — Str. 403: „Výkon (křtu) jesté byl prvotně jednoduchý: ponoření jedenkrát a proslovení jména Ježíše.“ Ze původně jenom jedenkrát, provedené ponoření bylo vykonáno, je jisto nejen proto, že židovský křesť a křesť Janův jen tento

59

způsob znají, nýbrž především také proto, že v pozdějších stoletích (ve Španělsku) se toto jednoduché ponoření v dělných nachází.“ „Trochu více světla padá na výkon křtu v době poapoštolské. Pro tuto dobu jsou Justin a Didache hlavními prameny. Nejprve je pro oba prameny křest skutečně ještě úplně ponoření ve vodě pod širým nebem.“ (Str. 428.)

Dr. E. v. D o b s c h i t z, prof. ev. theol. ve Štrasburku ve své knize „Das apostolische Zeitalter“, na st. 27.: „Přijímání do sboru stávalo se skrze křest ve jménu Ježíše, totiž ponoření v tekoucí vodě za vyslovení jména Ježíšova.“

Dr. E. K ü h l, prof. ev. theol. v Královci (1907) ve své knize „Erläuterung der paulinischen Briefe“ píše zdatilě parafráze velkého apoštola: „Musím vám ještě připomenouti, že my všichni, kteří jsme skrze křest ponořeni byli...“ v jeho smrt ponoření jsme byli? Společensví života se zentřelým znamená smrt... Toto nám bylo znázorněno ve křtu, že naše celé tělo ve vodním hrobě zmizelo: z toho, co jsme od té doby byli, nemá nic zůstatí; ale pak, když jsme se vynořili z vodního hrobu, má z nás něco docela nového být.“ (Díl I., str. 353.) „A když ve výkonu křtu naše celé tělo ve vodním hrobě zmizelo, pak tím byla ona skutečnost obrázně znázorněna, že jste v živém společenství s Kristem skutečnou smrtí prožili...“ (Díl II., str. 24.) „Čím nám křest byl a jak na nás působil, nebylo docela závislo od naší vlastní moci a dovednosti. Na venek jevil se křest, co se nás samých týče, jako prositá vodní

koupel: my sami vůbec nepotřebovali jsme nic více konat, jen sestoupili do vodního hrobu. Ale boží milost a moci děkujeme, že nezmizel křest prostou vodní koupelí, nýbrž že má pro nás velké následky. Ve křtu jsme jako znovu narození; bez obrazu řečeno: znamená pro nás změnu naší bytosti a života od základu, Bohem z milosti způsobena moci Ducha svatého.“ (Díl II., str. 275.)

Dr. W. W r e d e, prof. ev. theol. ve Vrahlavě ve svém klasickém spisu „Paulus“ (1907, II. vydání) na str. 71: „Křest, výkon, který viditelně znázorňuje, jak žid nebo pohan se obrátil k víře, znamená dle Pavla náš smrt Kristovu. Tento výraz je při předpokládá, že křtěnec je ponořen. Musíme však také uvážit, že křest vlastně znamená jen „ponoření“, křtí, ponořování. Zmizení křtěnce ve vodě je obrazem jeho smrti, vy-noření obraz jeho z mrtvých vstání.“

Dr. W. H e i t m ü l l e r, prof. ev. theol. v Marburku ve své brožurce (1914) „Taufe und Abendmahl im Urchristentum“ na str. 6.: „Pohan, který k židovství přestoupiti chtěl, musil se dát ponořit, vedle oběti a obřizky“. Na str. 11. nazývá spisovatel křest „ponořením“. Na str. 15.: „Výkon tento záležel v ponoření... Jen dospělí byli křtěni, ne dítky; samozřejmě jen, když bylo už kázáno o Ježíši Kristu.“ Str. 16.: „Jako křtěnec ve vodě zmizel, tak...“ Str. 28.: „Také v době poapoštolské slyšíme jen o křtu dospělých... Při ponoření bylo jméno Ježíše Krista vysloveno.“

Prof. dr. F. E. i n e píše v „Protest. Real-Enc.“ 5. vyd., sv. 16, str. 405: „Provozování křtu dětí v apoštolské a pozpoštolské době nemožno dokázat.“

Dr. D r e w s píše na str. 446.: „Nedostává se nám žádného jistého důkazu o tom, že v apoštolské době byly křtény také děti. Pokoušeli se kdo doložit křest psaným dělkazem, byla to vždy zbytečná námaha.“

Dr. B a r t h, profesor církevních dějin na bernské universitě, píše v brožurce „Kalvin a Serey“ na str. 22.: „Křest dětí vznikl během křesťanských rodíčů, viděl své děti od počátku již formálně přivlečené k církevnímu svazku.“

P a s t o r J u l i u s D a m m a n n, zakladatel a vydavatel časop. „Licht und Leben“, píše v ročníku 1096, str. 152.: „Pamatuji se, že se před několika léty jednalo na jednom našem kazatelelském semináři o svátostech a že na konci semestru byla přijata zásada: Křest dětí je zařizení, provozované církví, jež je neudržitelné i z věroučného i z biblického stanoviska.“

F i s e n l o h r, který mluví o významu tohoto slova, praví: „Baptizem podle všech odborníků v řeckém jazyku znamená (pod vodu) ponořit“. Historické poznámky o křtu, str. 50.

U všech řeckých spisovatelů a historiků, kde se užívá slova baptizo, baptio a baptisimos, znamenají tato slova ponoření do vody. Phtarch (50 př. Kr.) užívá jich o ponoření v moři, a původní výraz „baptio“ znamená

u A r a t a (270 př. Kr.) a u S o f o k l a (406 př. Kr.) rovněž (pod vodu) ponořiti. (Viz Troschel: Die Wasserlaute der Christen, str. 38, 29.)

V „Denkwürdigkeiten aus der christlichen Archäologie“ (Pamětnosti z křesťanských starožitností) (VII, str. 5) se praví: „Co pak obě formy „baptisimos“ i „baptisma“, at už jsou to synonyma (slova stejného významu), či ne, podle etymologie a užívání v řeči podobu, vnoření ať; a volba výrazu udává stonás = obřad pokřopení (ritus adspersionis)... Rekové však se stále spokojovali tímto významem.“

V o s s i u s: „Není pochyby, že Jan Křtitel a apoštolé ponořili pod vodu ty, které křtili.“ Dr. J ü l l i c h e r ve svém Výkladu bible k Řim. 6, 3: „Pavel tedy vidí v aktu křtu, při němž křtény na chvíli docela zmizí pod vodu, obraz umírání a při opětném vynoření z vln, obraz vzkříšení.“

Prof. H e i l m ü l l e r: „Akt (křtu) spočíval v ponoření (pod vodu) ovšem v lekcenci (1. Kor. 7, 14) („Taufe und Abendmahl im Urchristentum“ str. 15).“

Pokusme se nejdříve dojit jasněho pojmu o křtu. Jeho podstatu znamená vykládá historie. Nyní je hlava křtencova jen vodou skřopena, nejvýše třemi plnými hrstmi vody. Když však tomu bylo jinak. Před kostelem v mé dědině v Pomoransku stojí velká kamenná msa, jejíž vyhloubení je jisté měřicí průměru, a tak hluboká, že pojme slušný

Počel věder vody. Pochází ze staré katolické doby, kdy se ještě kritilo tak důkladně, že se voda nad křtěným skutečně zavrela. To ovšem nebylo bez příčiny Jan, přijímám Křtěl, Ježíšovi učedníci podle zprávy u Jana (3, 22, 23; 4, 1, 2) solva vylévali vodu jen z misky, jak to představují naši malíři, ale jistě důkladně ponořovali pod vodu, jak se to ční s ruskými pouťky. Proto se pravi o Enon (Jan 3, 23) blízko Salim: „Nebo byly tam vody mnohé, kde křtil Jan...“

„Křest ponořením se potvrzuje v. Ep. k. Tit. 3, 5; 1 Ep. Petr. 3, 20; Ep. k Žid. 10, 22.“

„Dějiny a zařízení křtělnic souvisejí přirozeně úzce s vývojem způsobu křtení. Obvyklé ponoření ve staré církvi vyžaduje nádržku odpovídající hloubky.“ (Protest. Theol. Real. Enz. sv. 2, str. 293.)

Elias Schrenk: „Odvážně se to přece vyslovit, že nedospělé dítě nemůže věřit, nemůže si přisvojit ani ospravedlnění, ani znovuzrození, neboť jsme ospravedlnováni a tím také znovuzrozeni toliko vírou.“

Dr. B ä d e k e r: „Učení o znovuzrození ve křtu je rubáš, ve který je obléčen mrtvý náboženského života v Německu.“ (Biographie.)

„Vždyť Pavlovi je samozřejmě víra předpokladem aktu křtu. Neuvedl toho sice výslovně, ale nebylo mu potřeba to zdůrazňovat. Neboť dávali se tehdy křtiti přirozeně jen ti, kteří věřili v Ježíše Krista, a křtu dětí nebylo.“ (Prof. Heilmüller: „Taufe und Abendmahl im Urchristentum“ str. 26.)

Dr. Stöcker: „Nazývá-li kdo křest dětí

64

znovuzrozením, vyčerpává pojem znovuzrození jehož nemožno uskutečnit bez víry. A připisuje-li kdo dětem víru, vyčerpává tím pojem víry, který je ve stavu nevědomého děství nemožný.“

Prof. dr. Hagenbach, Basilej (reformovaný): „Až do Tertulliana (asi 160, † asi 250 po Kr.) nebyl v užívání všeobecné křestí dítek, a tento církevní učitel sám, který jinak nejvíce dogma o dědičném hříchu podporoval, potíral křestí dítek mezi jiným také proto, že nevinné mládí ještě nemá zapotřebí obmytí od hříchů.“ (Dogmengeschichte, Lipsko 1857, § 72, str. 161). Dále: „Nic nedokazující a nejistá místa o užívání křtu dítek v pravejší církvi: Mark. 10, 14; Mat. 18, 4, 6; Skut. 2, 38, 39, 41; 10, 48; 1 Kor. 1, 16; Kol. 2, 11, 12.“

Prof. Jakob i, Berlín (reformovaný) pravi asi toto: „Křestí dítek není ani od Krista, ani od apoštolů ustanoven. Všude, kde je povoláno na nutnosti křtu, ať už z věroučného nebo historického stanoviska, je myšlen zřejmě jen pro ty, kteří by mohli kázaté slovo rozumět a samostatně se pro Krista rozhodnout. (Křtlo, Cyclopaedia of Biblical Literature, článek: Baptism.)

Prof. dr. N e a n d e r, Berlín (luterán): „Původně, když se církev rychle rozšiřovala, byli pokřtěni ti, kteří víru v Ježíše, Mesiáše uznali (u Židů), nebo svoji víru v jednoho Boha a Ježíše, Mesiáše (u pohánů) osvědčili, jak jest jasno z Nového zákona.“ — „Křestí se původně dají ponořováním.“ — „Ze Kristus křestí dítek neustanovil, jest jisto.“ — „Ze

65

apoštolé ustanovili křesťanské děti, nedá se dokázat." (Neander, Allgemeine Geschichte der christlichen Religion und Kirche, Hamburg 1826 I. str. 533, 547, 548. Pozdější vydání: I. str. 310, 311.)

Dr. Hanna (reformovaný): „Písmo svaté nezná křtu dětí. Nenalezáme žádné stopy o křtu dětí v Novém zákoně.“ (North British Review, srpen 1852.)

Prof. Stuart, Andover (svob. reformovaný): „V Novém zákoně není žádné příkazu, žádné jasného a určitého příkladu křtu dětí.“ (Hayne's Baptist Denomination, str. 31.)

Dr. Hodge, Princeton, New-Jersey (reformovaný): „V žádném dílu Nového zákona není jiné podmínky pro přijetí do křesťanského sboru, než ona, která jest obsazena v odpovědi Filipa komorníkovi, který si přál být pokřtěn. Citkyv jest tedy ve své podstatě společností věřících.“ (Na toměz místě, jako předcházející.)

Dr. Woods (sv. reformovaný): „Nemáme žádné určitého příkazu pro křesťanské děti ve všech dílech Písma sv.“ (Janléz.)

Dr. Chalmers (reformovaný): „Přívodní význam slova křesť jest „ponořeni“ — „Nepochybujeme, že způsob, jakým byl křesť v apoštolické době vykonáván bylo ponořením celého těla pod vodu.“ (Lectures on Romans, VI. 4.)

Dr. Bloomfield (episkopální): „Zde (Rim 6, 4) jest zřejmý vztah na dřívější způsob křtu ponořením; souhlasím s Koppenem a Rosenmüllerem (dva němečtí profesori), kteří